

A POZSONYI CASINO

<http://www.pozsonyicasino.eu/>

Cím:

Klariská 7, 811 03 Bratislava, Sk

Telefon:

00 421 02 / 5443 0018 (elnöki iroda)

00 421 02 / 5441 0395 (háznagy)

00 421 911 / 75 09 26 (étterem)

E-mail: casino@home.sk

MI A POZSONYI CASINO?

A Pozsonyi Casino régi hagyományokra támaszkodik, amelyek 1837-évi alapítása óta kialakultak. Olyan polgári társulás, amely önkéntes alapon működik. Elsőrendű célja a társadalmi élet föllendítése és a kultúra terjesztése. Közép-európai humán hagyományaink azok, amelyek tevékenységének határait megszbadják. Fontos alkotóeleme az összetartozás ápolása, a történelem ismerete, különös tekintettel városunk gazdag múltjára. Programja ezekre a célokra van elsőrendű tekintettel. Ez természetesen nem zárja ki, hogy ne figyeljünk oda más, a tagságot is érdeklő témákra. Ide tartoznak a politikai vonatkozású témák is, hiszen ezeket aligha volna lehetséges a történelemtől elkülöníteni, ám a PC ezzel együtt politika-mentes tevékenységet folytat.

A Casino újraalakítása után rövidesen kiderült, hogy olyan társulást sikerült föléleszteni, amely a pozsonyiakat, elsősorban a Pozsonyban élő magyarság széles köreit szólította meg. A megnyitáson a vártnál többen jelentek meg. Meglehet, az elején sok érdeklődőt a kíváncsiság csalogatott a Pozsonyi Casinóba, ám a következő hetek az alapvető célkitűzéseket igazolták. Bizonyossá vált, hogy sokan szükségét érezték annak, amit a Pozsonyi Casino nyújtani tud: az együttlét örömét, a kölcsönös megismerést, a régi barátságok és ismeretségek fölélesztését és elmélyítését, a hagyományok ápolását, az új ismeretek bővülésével a látóhatár kiszélesítését, s mindezt hozzáférhető módon, hiszen a tagdíjon kívül egyéb kiadással nem jár. Sok remek előadás hangzott el kiváló szakemberek jóvoltából. Hagyományápoló előadásainkat különösen idősebb tagjaink hallgatták örömmel, hiszen gyakran olyan eseményekről esett szó, amelyeket maguk is megéltek, vagy szülőik, nagyszülőik elbeszéléséből ismertek. Fiatallabb tagjaink, illetve városunk újabb lakói számára is élményszámba mentek ezek az előadások, mivel nekik ez egy új, ismeretlen világ fölfedezését jelentette. A Pozsonyi Casino számára mindig nagy öröm és megtiszteltetés, ha jeles, ismert személyiségek látogatnak el tagjai közé. Ilyen volt a dr. Rajter Lajos tanár úrral, a kiváló karmesterrel és zeneszerzővel, Faludy Györggyel, a nagyszerű költővel való beszélgetés és sorolhatnánk tovább. Nagy visszhangja van a szűk szakmai előadásoknak is, mint például Agócs Zoltán mérnök előadása a hídépítés kérdéseiről stb. Nagy sikerrel jártak a különböző kiállítások, mint például Nagy József festőművész jubileumi kiállítása, vagy akár M. Nagy László fotókiállítása. A PC tevékenységében igyekszik megemlékezni történelmünk jeles képviselőiről, akik nagyot, érdemlegesen alkottak. Érdekes színfolt a PC programjában a zenei tárgyú programok, mint pl. a zenével összekötött előadás Albrecht Sándorról, Bartók Béláról vagy fényképkiallítással egybekötött megemlékezés Rajter Lajos tiszteletbeli tagunk halálának első évfordulóján stb. A program rendszeres részét alkotják a filmvetítések, s újabban a közös kirándulások is. A PC-nek gazdag könyvtára van, különösképpen értékesek azok a könyvek, amelyek a régi, 1945-ben felső hatalommal megszüntetett Casino könyvtárából származnak.

A PC keretében különböző asztaltársaságok is kialakultak, ahol a baráti társalgáson túl ki-ki megtalálhatja saját érdeklődési körét. Ennek köszönhetően igen kellemes hangulat alakult ki, a tagok saját bevallásuk szerint nagyon szívesen járnak a Pozsonyi Casinóba, hiszen jól, otthonosan érzik ott magukat. Szórakoznak, művelődnek, a rendelkezésre álló konyha ízes ételeket kínál. Egyre többen itt rendezik családi összejöveteleiket, osztálytalálkozót stb.

Forrás: <http://www.pozsonyicasino.eu/>

A PC TÖRTÉNETÉBŐL

„A Casino 1837-ik esztendei július 1-ső napján áll össze” — állapítja meg a Pozsonyi Casino első alapszabálya. Így ezt az időpontot kell megalapításunk dátumának tekinteni, bár az alakuló közgyűlést már 1836 nyarán megtartották s ezen úgy döntöttek, hogy a társulás 1837-ben „alapítassék és nyitassék meg véglegesen”. A reformkorban termékeny talajra találtak gróf Széchenyi István szavai, hogy az angliai példát követve létesítsenek országsszerte klubokat, kaszinókat. Pozsonyban is ennek nyomán vetődött föl a Casino alapításának gondolata.

Az első alapszabály így határozta meg a megalakulás célját: „A Casino művelt férfijaiknak társalgás végetti egyesülése.” Hamarosan kibővülnek a célok. Egy későbbi alapszabály már a város hazafias érzelmű polgárságának egyesítéséről, a magyar nyelv ápolásáról és a nemzeti művelődési törekvések előmozdításáról beszél. Szerencsére rendelkezésünkre áll a félévszázados jubileum alkalmából Samarjay Károly (költő és ügyvéd) által írt kis könyv, valamint a százéves évfordulón elhangzott ünnepi beszéd (ennek szerzőjét sajnos nem ismerjük), így ezekből sokat megtudhatunk Casinónk múltjából. Innen tudjuk, hogy a tagok kezdettől közgyűléseken találkoztak. Vasárnaponként hangversenyeket tartottak, a játéktérben kártyáztak, tekeasztaloknál játszottak. Évente bált is rendeztek. 1887-ben már 4557 kötetes könyvtára volt a Casinónak, az olvasóteremben 40-50 bel- és külföldi újság állt a tagok rendelkezésére. Amikor megkezdődött a városban a magyar színjátszás térhódítása, a Casino állandó bérletet vett, s minden olyan mozgalomhoz csatlakozott, amelynek célja a magyar kultúra terjesztése volt. „... még azok is, kik a Casinóban csupán pihenést, szórakozást, játékot, valamely Xantippe előli menhelyet, gond- és búfeledést kerestek, a társadalmi érintkezés által többször besodortattak a tervezések s a haladás bűvös körébe, a nélkül, hogy észrevették volna” — írja az említett évfordulós megemlékezésben Samarjay Károly. Ez is tanúsítja, hogy a Casino egyre fontosabb szerepet játszott a város életében. Így sok gazdasági intézmény alapítása indult ki falai közül, elegendő a Pozsonyi Első Takarékpénztárt említeni, a régi Magyarország első lóvasútját a Pozsony – Nagyszombat – Szered vonalon, vagy a Malomvölgyi Társulást. Hol működött a Casino? Megalapításához lökést adott, hogy Hollinger kávéfőljánlotta a kaszinóalapító polgároknak a Sétatér és a Ventur utca sarkán álló kávéház emeleti helyiségeit, amelyeket addig az országgyűlési képviselők használtak. Rövidesen a mai postahivatal helyén álló Szapáry-Wechtler féle házban béreltek helyiségeket. Nyolc év után a Lőrinc-kapu utca 1. szám alá kerültek, utána a főtér és a Halász-kapu utca sarkán lévő Jeszenák ház, majd a Hosszú utcában Lamberg gróf háza következett. Innen került a Casino 1874-ben a Hosszú utca 2. szám alá, a Pozsonyi Első Takarékbank épületébe, ahol megszüntéig, 1945-ig működött. A történelem viharai nagy

befolyással voltak a Casinóra. A szabadságharc és az utána következő események hatására több mint két évig szünetelt működése. Egészen 1864-ig rendezvényein császári biztosok vettek részt. Úgy, mint 1848 után az 1919 évi államfordulatot követően is hatósági fölszólításra módosítani kellett az alapszabályt. 1919 után még helyiségeinek egy részét is rekvirálták. De a második világháború végéig a hullámvölgyeket mindig a fölemelkedés, a tevékenység fellendülése követte. Így volt ez 1928-tól, ekkortól ismeretterjesztő és szórakoztató estéket kezdtek rendezni, és neves magyarországi szakembereket és írókat is meghívtak.

Az 1937 utáni évekről sajnos nincsenek följegyzéseink. Annyit tudunk, hogy a második világháború éveiben is találkoztak a tagok, s az utolsó közgyűlés valószínűleg 1944 márciusában volt. A jogfosztottság évei végleg véget vetettek a társulás életének. Ötvennégy évnél kellett eltelnie, hogy 1999. szeptember 9-én a régi Pozsonyi Casino Frideczky János jóvoltából föltámadjon, s új életet kezdjen.